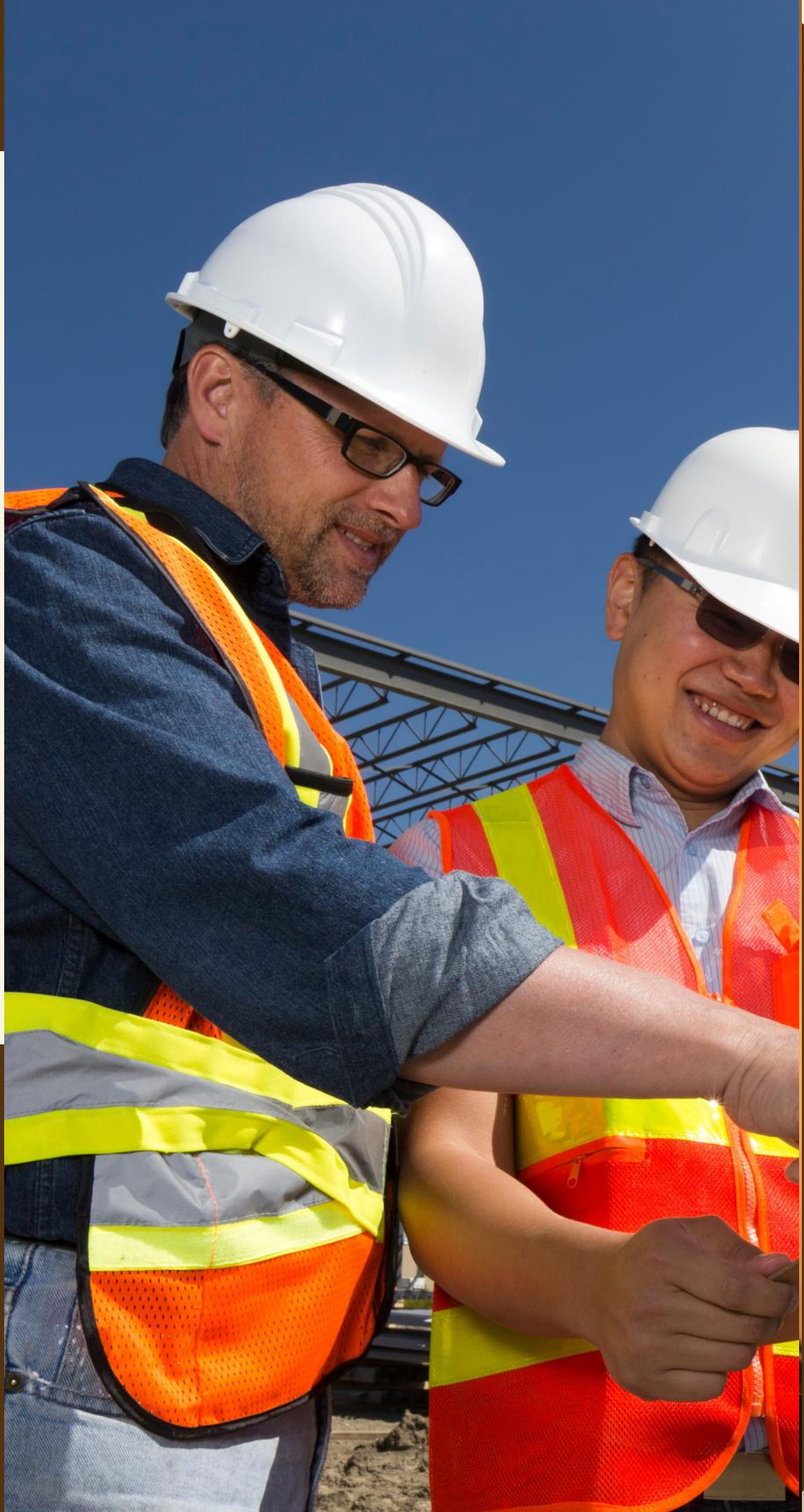

บทเรียนที่ 5

กฎหมายเกี่ยวกับ ความปลอดภัย ในการทำงาน

สาระการเรียนรู้

01

พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554

02

พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

1 พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554

เดิมที่ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานถูกบัญญัติในพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 แต่ได้ยกเลิกไปในพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2553 และแทนที่ด้วยพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554 เพื่อควบคุมและบริหารจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงาน โดยนายจ้างต้องป้องกันและส่งเสริมความปลอดภัยให้กับลูกจ้าง ทั้งในด้านชีวิต ร่างกาย จิตใจ และสุขภาพอนามัย พร้อมกับคุ้มครองจากอันตรายที่เกิดจากเครื่องมือ เครื่องจักร สารเคมี และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ดังนี้

1 การจัดการ ควรพิจารณาความแตกต่างและความสามารถของลูกจ้างทั้งด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อให้เหมาะสมกับงานและความรู้ความสามารถของแต่ละคนในการดูแลและควบคุม

2 การคุ้มครอง ด้วยการปกป้องคุ้มครองป้องกันลูกจ้างที่ทำงานเสี่ยงอันตราย อันอาจเป็นเหตุให้เกิดการบาดเจ็บ เป็นอันตรายแก่กายหรือเสียชีวิตจากการทำงานได้

3 การป้องกัน ควรเน้นที่การดูแลไม่ให้ลูกจ้างทำงานในสภาพแวดล้อมที่อาจเป็นอันตราย เช่น การได้รับกลิ่น ฝุ่นละออง และเสียงเกินเกณฑ์มาตรฐานที่อาจทำให้เกิดการเจ็บป่วยและเสียชีวิตได้

4 การส่งเสริม คือการรักษาความแข็งแรงของลูกจ้าง เช่น การตรวจร่างกายประจำทุก 6 เดือนหรือ 1 ปี และมีสถานที่ออกกำลังกาย เพื่อให้ลูกจ้างมีสุขภาพดีและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.1

มาตรฐานในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย

อัคคีภัยเป็นภัยที่อาจเกิดขึ้นในสถานประกอบการและสร้างความเสียหายได้ กฎหมายกำหนดให้นายจ้างต้องบริหารจัดการและดำเนินการตามมาตรฐานความปลอดภัยในสถานประกอบการ ซึ่งรวมถึงการป้องกันและระงับอัคคีภัย ตาม**กฎกระทรวงว่าด้วยมาตรฐานความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2555** ตามกฎกระทรวงซึ่งเป็นกฎหมายบังคับไว้ โดยสรุปดังนี้

1.

ให้นายจ้างจัดทำป้ายข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการดับเพลิงและการอพยพหนีไฟ และปิดประกาศให้เห็นได้อย่างชัดเจน

2.

สถานประกอบกิจการมีลูกจ้างตั้งแต่สิบคนขึ้นไปนายจ้างจะต้องจัดให้มีแผนป้องกันและระงับอัคคีภัยไว้ด้วย และพร้อมที่จะให้พนักงานตรวจความปลอดภัยทำการตรวจสอบได้

3. กรณีนายจ้างสั่งให้ลูกจ้างทำงานที่มีลักษณะเสี่ยงหรืออาจเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัย ให้นายจ้างแจ้งข้อปฏิบัติเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานให้ลูกจ้างทราบก่อนการปฏิบัติงาน

4. ให้นายจ้างจัดให้มีเส้นทางหนีไฟทุกชั้นของอาคารอย่างน้อยชั้นละสองเส้นทาง สามารถอพยพลูกจ้างที่ทำงานสู่จุดที่ปลอดภัยได้โดยปลอดภัย ภายในเวลาไม่เกินห้านาที

5. ประตูลเส้นทางหนีไฟให้ติดอุปกรณ์แบบบังคับเปิด-ปิดได้เอง ห้ามใช้ประตูบานเลื่อน ประตูม้วนหรือประตูหมุน ห้ามปิดตายแบบใส่กลอน ใส่กุญแจ ผูกหรือล่ามโซ่ หรือทำให้เปิดออกไม่ได้ขณะที่ลูกจ้างทำงาน

6. ประตูลเส้นทางหนีไฟให้ติดอุปกรณ์แบบบังคับเปิด-ปิดได้เอง ห้ามใช้ประตูบานเลื่อน ประตูม้วนหรือประตูหมุน ห้ามปิดตายแบบใส่กลอน ใส่กุญแจ ผูกหรือล่ามโซ่ หรือทำให้เปิดออกไม่ได้ขณะที่ลูกจ้างทำงาน

7.

นายจ้างต้องจัดให้มีแสงสว่างเพียงพอในเส้นทางหนีไฟ และมีแหล่งจ่ายไฟฟ้าสำรองสำหรับการหนีไฟและใช้อุปกรณ์ดับเพลิงขั้นต้นเมื่อไฟฟ้าดับ

8.

นายจ้างต้องจัดให้มีป้ายบอกทางหนีไฟ ขนาดตัวหนังสือสูงไม่น้อยกว่าสิบห้าเซนติเมตร และมีแสงสว่างที่มองเห็นได้ชัดเจนตลอดเวลา

9.

ให้นายจ้างจัดให้มีระบบน้ำดับเพลิง และอุปกรณ์ประกอบเพื่อใช้ในการดับเพลิงขั้นต้นได้อย่างเพียงพอ

10.

นายจ้างต้องจัดการป้องกันอัคคีภัยจากแหล่งกระจายความร้อน เช่น กระแสไฟฟ้าลัดวงจร เครื่องยนต์ ปล่องไฟที่มีลูกไฟกระเด็น การแผ่รังสีความร้อน การเสียดสี หรือการเชื่อมโลหะ

11.

กรณีนายจ้างมีที่เก็บหรือขนถ่ายวัตถุไวไฟ หรือวัตถุระเบิด จะต้องดำเนินการอย่างปลอดภัย เพื่อป้องกันอัคคีภัย

12.

นายจ้างต้องจัดให้มีการทำความสะอาดเพื่อป้องกันการสะสมของเสียที่ติดไฟง่ายอย่างน้อยวันละหนึ่งครั้ง และ
จัดเก็บวัตถุติดไฟง่ายในภาชนะโลหะ รวมถึงกำจัดของเสียติดไฟง่ายโดยการเผาในเตาเผาที่ออกแบบเฉพาะ

13.

นายจ้างต้องจัดให้มีระบบป้องกันอันตรายจากฟ้าผ่าสำหรับอาคารที่มีวัตถุไวไฟ วัตถุระเบิด หรือสิ่งก่อสร้างที่มีความ
สูง เช่น ปล่องควัน เสาธง หรือถังเก็บน้ำและสารเคมี รวมถึงการติดตั้งระบบป้องกันฟ้าผ่า

14.

นายจ้างต้องจัดให้ลูกจ้างไม่น้อยกว่าร้อยละสี่สิบของสถานประกอบการรับการฝึกอบรมการดับเพลิงขั้นต้น โดยให้ผู้ที่
ได้รับใบอนุญาตจากกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานเป็นผู้ดำเนินการฝึกอบรม

15.

นายจ้างต้องจัดให้ลูกจ้างทุกคนฝึกซ้อมดับเพลิงและฝึกซ้อมอพยพหนีไฟอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง หากไม่สามารถ
ดำเนินการเองได้ จะต้องให้ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตจากกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานเป็นผู้ดำเนินการฝึกซ้อม

1.2

หน้าที่ของนายจ้างเพื่อให้เกิดความปลอดภัย

โดยทั่วไป หน้าที่ของนายจ้างต้องบริหารจัดการสถานประกอบกิจการให้เกิดความปลอดภัยต่อลูกจ้าง และสถานที่ทำงาน ตามที่พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานกำหนดไว้ดังนี้

- 1 จัดดูแลสถานประกอบกิจการและสภาพแวดล้อมในที่ทำงาน** ด้วยการให้ลูกจ้างมีสภาพการทำงานและมีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานของลูกจ้าง
- 2 ให้ลูกจ้างรู้สภาพของงานที่จะทำล่วงหน้า** นายจ้างต้องแจ้งให้ลูกจ้างทราบถึงอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการทำงานในสภาพแวดล้อมที่เสี่ยง และแจกคู่มือปฏิบัติงานให้ลูกจ้างทุกคนก่อนเริ่มงาน, เปลี่ยนงาน หรือเปลี่ยนสถานที่ทำงาน

3 ให้ความรู้แก่ผู้บริหาร หัวหน้างาน และลูกจ้าง ด้วยนายจ้างต้องจัดการฝึกอบรมด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานให้แก่ผู้บริหาร หัวหน้างาน และลูกจ้างทุกคน เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างปลอดภัย และในกรณีที่มีการรับลูกจ้างใหม่ เปลี่ยนงาน สถานที่ทำงาน หรือเครื่องจักร/อุปกรณ์ที่อาจเป็นอันตราย ต้องจัดอบรมก่อนเริ่มงาน

4 ติดตั้งเครื่องหมายเกี่ยวกับความปลอดภัย นายจ้างต้องติดประกาศสัญลักษณ์เตือนอันตราย เครื่องหมายความปลอดภัย ข้อปฏิบัติป้องกันอัคคีภัย และข้อความแสดงสิทธิหน้าที่ของนายจ้างและลูกจ้าง ตามที่กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานกำหนด ไว้ในที่ที่เห็นได้ชัดในสถานประกอบกิจการ

5 ให้ลูกจ้างสวมใส่อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัย นายจ้างต้องจัดและควบคุมให้ลูกจ้างสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลตามมาตรฐานที่กำหนด หากลูกจ้างไม่ยอมสวมใส่ นายจ้างมีสิทธิสั่งให้หยุดงานจนกว่าจะปฏิบัติตาม

6 นายจ้างที่เป็นผู้รับเหมา กรณีนายจ้างเป็นผู้รับเหมาหรือรับเหมาช่วง มีหน้าที่ต้องจัดสถานที่ทำงานที่ปลอดภัยให้มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ถูกต้องสุขลักษณะเพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ลูกจ้างทุกคน เช่นเดียวกับสถานประกอบการ

1.4

พนักงานตรวจความปลอดภัย

นายจ้างต้องดำเนินการด้านความปลอดภัยโดยจัดให้มีการประเมินอันตราย ศึกษาผลกระทบจากสภาพแวดล้อมในการทำงาน จัดทำแผนความปลอดภัยและการควบคุมดูแล พร้อมทั้งส่งรายงานทั้งหมดให้อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ดังนี้

- 1 เข้าไปในสถานประกอบกิจการ หรือสำนักงานของนายจ้างในเวลาทำการหรือเมื่อเกิดอุบัติเหตุ
- 2 ตรวจสอบ บันทึกภาพและเสียงเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

3 ใช้เครื่องมือในการตรวจวัดหรือตรวจสอบเครื่องจักร หรืออุปกรณ์ในสถานประกอบการ

4 เก็บตัวอย่างของวัสดุหรือผลิตภัณฑ์ใด ๆ ภายในขอบเขตอำนาจ และเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาชี้แจง รวมทั้งตรวจสอบหรือให้ส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง และเสนอแนะมาตรการป้องกันอันตรายต่ออธิบดี โดยเร็ว

2

พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

กองทุนความปลอดภัยฯ จัดตั้งขึ้นในกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานตาม พ.ร.บ. ปี 2554 เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยใช้จ่ายภายใต้กรอบที่กฎหมายกำหนด

เงินกองทุนให้ใช้จ่ายเพื่อการดังต่อไปนี้

พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นกฎหมายควบคุมวัตถุที่อาจก่ออันตรายต่อมนุษย์และสิ่งแวดลอม เช่น วัตถุไวไฟ มีพิษ ระเบิด กัมมันตรังสี ฯลฯ โดยแบ่งประเภทวัตถุอันตราย และกำหนดวิธีควบคุมแต่ละประเภทให้เหมาะสม

วัตถุอันตราย

1. วัตถุระเบิด (Explosives)
2. วัตถุไวไฟ (Flammable)
3. วัตถุออกซิไดซ์ (Oxidizing)
4. วัตถุมีพิษ (Toxic)
5. วัตถุที่ทำให้เกิดโรค (Harmful)
6. วัตถุกัมมันตรังสี (Radioactive)
7. วัตถุที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม (Mutagenic)
8. วัตถุกัดกร่อน (Corrosive)
9. วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง (Irritant)
10. วัตถุอื่น ๆ คือเคมีภัณฑ์ หรือสิ่งอื่นใดที่อาจทำให้เกิดอันตรายต่อบุคคล สัตว์ หรือสิ่งแวดล้อม

คำพิพากษาฎีกาที่ 2659/2561 จำเลยทั้งสองจึงมีหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องของฉลาก
แสดงวันเดือนปีที่ผลิตสินค้าก่อนส่งให้ลูกค้า จำเลยทั้งสองไม่ได้เปิดกล่องกระดาษตรวจดูเป็นรายขวดหรือ
เกลลอนที่บรรจุเนื่องจากเห็นว่าหากกล่องกระดาษมีร่องรอยการแกะก่อนส่งให้ลูกค้าจะมองดูไม่น่าเชื่อถือ
เมื่อจำเลยทั้งสองไม่ได้ดำเนินการตรวจสอบดังกล่าว กรณีนี้ต้องถือว่าจำเลยทั้งสองละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่
ของผู้ขายสินค้าเคมีตามที่ระบุไว้ในมาตรา 62 แห่ง พ.ร.บ. วัตถุอันตราย พ.ศ. 2535